

▲ Velperbinnensingel 2B en 3 in Arnhem.

Amerikaanse oorlogsheld in Arnhemse kolenkelder

Chiel en Beatrix Bouwman kijken vanaf hun bovenwoning aan de Arnhemse Velperbinnensingel uit op de nieuwe concertzaal van Muis. Chiel vindt het wel wat hebben. Hij wijst op het groene dak. „Dat neemt telkens een andere vlesch aan met de lichtinval. Het verschilt per moment van de dag.” Beatrix had wel iets meer van het oude Muis in het nieuwe terug willen zien.

Vroeger hadden ze in het herenhuis hun bloeiende bedrijf, Bouwman Assurantiën. Chiel toont foto's uit het Gelders Archief die een aardig kijkje geven op de vele gezichten van het huis door de jaren heen. „We hebben het op 31 september 1987 gekocht van de Coöperatieve Vereniging Rabobank”, vertelt hij. Uit foto's van voor die tijd is de etalage nog te zien van voorloper Raiffeisenbank. Met slechts één deur in plaats van twee deuren. De etalage is al lang weg. Hoge ramen die het pand staatur geven, kwamen ervoor in de plaats.

Er komt een foto tevoorschijn van nog langer geleden. 'Middenstandshuis' staat er bovenop het pand. Chiel was zelf ooit voorzitter van de Arnhemse Ondernemers Vereniging. „Beneden huurt Manon Zilver nu ruimte voor Zilververzorg, een bemiddelaar in mantelzorg. Dit was eigenlijk altijd al een huis der commercie.”

Chiels kleinzoon sprak op een dag zijn bewondering uit over het indrukwekkende trappenhuis.

„Het lijkt hier wel een hotel, opa!”

Chiel opent een glas-in-loodraam in het midden van het portaal. Daarachter komt een holle ruimte tevoorschijn die het hele pand van top tot teen doorklieft. „Onze Parijse lichtschacht.”

De herenhuizen langs de Velperbinnensingel schijnen omstreeks 1840 gebouwd te zijn. „Ons huis was voorheen een stadsboerderij met erf, uitkomend op de Nieuwstad”, vertelt Chiel.

Verliefd op Arnhem

Wekelijks tekent Dick Cade-rius van Veen een pand met een verleden. Harry van der Ploeg zorgt voor de historische context.

De bewoners hadden uitzicht op de bouw van Muis Sacrum van architect Fromberg zeven jaar later. Daarna volgde nog een oneindige serie verbouwingen. Het laatste aanbouwsel is een paar jaar terug verwijderd. Daar zat ook de muur met wolkenlucht bij van het verzetsmonument, opgedragen aan de Arnhemmers die in september 1944 te hulp snelden toen Britse parachutisten de Duitse bezetters probeerden te verdrijven bij de Rijnbrug.

Chiel en Beatrix kijken nu uit op een kubus in het gras bij de Lauwersgracht, met een foto van de wolkenlucht en een tekst die verwijst naar het nieuwe verzetsmonument bij de John Frostbrug.

„Op een dag stond hier een Amerikaan op de stoep”, vertelt Beatrix. „Een man die zei dat hij hier in de Tweede Wereldoorlog ondergedoken heeft gezeten. In de kolenkelder. We hebben hem het hele huis laten zien. Hij was op tournee in Europa en was al in Normandië geweest.”

Er vocht Amerikaan bij de brug. Harvey Todd, agent van inlichtingendienst Office of Strategic Services OSS, voorloper van de CIA. Hij moest contact leggen met het verzet in september 1944, samen met de Nederlander Jacob Groenewoud. Groenewoud sneuvelde. Todd hield zich een tijd schuil nabij Muis Sacrum. Hij werd op 27 september 1944 krijgsgevangen gemaakt door de Duitsers. Hij overleefde de oorlog.